

BEROEPSKWALIFICATIE

Matroos zeevisserij

//////////////////////////////////////
BK-0199-2

1. Globaal

1.1 TITEL

Matroos zeevisserij

1.2 DEFINITIE

De matroos zeevisserij werkt in de zeevisserij en staat in voor het optuigen en onderhouden van vaar- en vistuigen, om de gevangen vis te verwerken, het schip te onderhouden en te reinigen rekening houdend met de veiligheidsvoorschriften teneinde de bedrijfsdoelstellingen te bekomen

1.3 NIVEAU (VKS EN EQF)

2

1.4 JAAR VAN ERKENNING

versie 2, 2020

2. Competenties

2.1 OPSOMMING COMPETENTIES

Competentie 1:

Werkt in teamverband

- Communiqueert efficiënt met alle bemanningsleden
- Wisselt informatie uit met alle bemanningsleden
- Werkt efficiënt samen met de andere bemanningsleden

- Past zich flexibel aan (verandering van bemanningsleden,...)
- Rapporteert aan de leidinggevende
- Volgt aanwijzingen van de leidinggevende

Met inbegrip van kennis:

- Basiskennis van sociale vaardigheden
- Basiskennis van teamwork

Competentie 2:

Handelt volgens de afspraken aan boord

- Respecteert de omgangsvormen
- Handelt volgens aan boord gemaakte afspraken
- Past kledij aan conform de taakuitvoering

Met inbegrip van kennis:

- Basiskennis van sociale vaardigheden
- Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen
- Kennis van afspraken aan boord

Competentie 3:

Werkt met oog voor veiligheid, kwaliteit en welzijn

- Werkt ergonomisch
- Werkt economisch
- Werkt ecologisch
- Past de veiligheids- en milieuvoorschriften toe
- Gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen
- Ziet er op toe dat de bemanningsleden de collectieve beschermingsmiddelen aanwenden indien nodig
- Meldt problemen aan de schipper
- Volgt (verplichte) opleidingen
- Leert nieuwe opgelegde technieken en past ze toe
- Houdt het vissersvaartuig en de uitrusting hygiënisch

Met inbegrip van kennis:

- Basiskennis van planning en organisatie van de werkzaamheden
- Basiskennis van de wettelijke bepalingen in functie van de zeevisserij
- Basiskennis van ergonomie in de scheepvaart
- Basiskennis van kostenbewust omgaan met materialen en infrastructuur
- Kennis van vakterminologie
- Kennis van preventieve maatregelen en arbeidsveiligheid op zee
- Kennis van de reglementering van de organisatie
- Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen
- Kennis van gebruik van (werk)procedures

Competentie 4:

Neemt maatregelen om het marien leefmilieu te beschermen

- Past de internationale, nationale en bedrijfseigen milieuvoorschriften toe (MARPOL, ...)
- Sorteert afval en voert het af volgens de procedures

- Stockeert gevaarlijke en ontvlambare producten volgens de procedures
- Recupereert materialen

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van gebruik van (werk)procedures
- Kennis van voorkoming van milieuverontreiniging op zee

Competentie 5:

Onderhoudt het vissersvaartuig en de uitrusting

- Stemt de techniek en het materieel af op de opdracht (schoonmaken, detergents, ...)
- Houdt zich aan het onderhoudsprogramma
- Controleert het dek en het materieel
- Maakt materialen zeewaardig vast
- Verbeterd de situaties aan boord die een gevaar kunnen zijn
- Sorteert afval volgens de richtlijnen

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van de te gebruiken materialen
- Kennis van de te gebruiken gereedschappen
- Kennis van de te gebruiken apparatuur

Competentie 6:

Helpt het vissersvaartuig veilig af- en aanmeren

- Stemt de techniek af op de opdracht van de schipper (afstoppen, vieren, uitwerpen, losgooien, opschieten van de meertrossen en -touwen,...)
- Geeft de schipper aanwijzingen bij het uitvoeren van de manoeuvres

Met inbegrip van kennis:

- Basiskennis van de stabiliteitsprincipes van het vaartuig
- Basiskennis van typologie van vissersvaartuigen
- Kennis van knoop- en touwwerktechnieken

Competentie 7:

Controleert de (veiligheids-)uitrusting aan boord en oefent de veiligheidsprocedures op het vissersvaartuig

- Controleert de (veiligheids)uitrusting op het vissersvaartuig
- Meldt afwijkingen van de (veiligheids)uitrusting aan de schipper/reder
- Houdt zich aan de richtlijnen voor veiligheid
- Neemt deel aan de reddingsoefeningen (schipbreuk, brand, ongeval, ...)
- Oefent het gebruik van het reddingsmateriaal en brandbestrijdingsmiddelen
- Oefent EHBO (verzorgen brandwonden, CPR, ...)

Met inbegrip van kennis:

- Basiskennis van de stabiliteitsprincipes van het vaartuig
- Basiskennis van gebruik van communicatiemiddelen
- Basiskennis van het veiligheidsplan en de veiligheidsuitrusting aan boord
- Kennis van preventieve maatregelen en arbeidsveiligheid op zee
- Kennis van brandpreventie en brandbestrijding,

- Kennis van EHBO
- Kennis van persoonlijke overlevingstechnieken, persoonlijke veiligheid, samenwerken in nood en gebruik reddingsvlot

Competentie 8:

Voert de opgedragen maatregelen uit bij incidenten en/of accidenten (storingen, inbreuk, ongeval, ...)

- Draagt beschermings- en reddingsmaterieel (reddingsvest met MOB-zender, veiligheidshelm, ...)
- Verlaat het vissersvaartuig indien nodig op een veilige manier volgens het evacuatieplan
- Rapporteert een incident en/of een accident aan de schipper
- Hanteert persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen
- Verwittigt in geval van nood de andere opvarenden

Met inbegrip van kennis:

- Basiskennis van de stabiliteitsprincipes van het vaartuig
- Basiskennis van typologie van vissersvaartuigen
- Basiskennis van gebruik van communicatiemiddelen
- Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen
- Kennis van brandpreventie en brandbestrijding,
- Kennis van EHBO
- Kennis van persoonlijke overlevingstechnieken, persoonlijke veiligheid, samenwerken in nood en gebruik reddingsvlot
- Kennis van de te gebruiken materialen

Competentie 9:

Helpt en houdt toezicht bij het uitzetten en ophalen van de vistuigen

- Volgt instructies gekregen van op de brug op
- Zet de instructies om in handelingen aan dek
- Houdt zich aan de richtlijnen voor veiligheid

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van de te gebruiken materialen
- Kennis van de te gebruiken gereedschappen
- Kennis van de te gebruiken apparatuur

Competentie 10:

Haalt de vangst op, sorteert en verwerkt de vangst

- Haalt de netten binnen samen met de andere bemanningsleden
- Controleert de vis
- Stript (gut) de vis
- Bergt de vis op in de viskisten
- Stapelt de viskisten zeewaardig in het visruim
- Bedient een weegschaal
- Gaat de temperatuur van de koelruimte na
- Houdt zich aan de richtlijnen voor voedselveiligheid
- Houdt indien nodig loten apart (traceerbaarheid)

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van technieken voor visverwerking aan boord
- Kennis van de te gebruiken materialen
- Kennis van de te gebruiken gereedschappen
- Kennis van de te gebruiken apparatuur
- Kennis van de te gebruiken producten ((vis)kisten, schoonmaakproducten,...)

Competentie 11:

Onderzoekt de staat van de netten, sleepnetten, boeien, touwen en voert de nodige herstellingen uit

- Herkent netsoorten (maaswijdte, tekening, ...)
- Stemt de techniek en het materieel af op de opdracht (breien, boeten, touwwerk en kabels splitsen, ...)
- Voert in opdracht preventief onderhoud uit
- Merkt afwijkingen op en overlegt met de schipper
- Vernieuwt vislijnen, borgen, kabels van de gieken, ...
- Vult tekorten in het nettenruim aan voor het vertrek

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van knoop- en touwwerktechnieken
- Kennis van onderhoudsprocedures
- Kennis van de te gebruiken materialen
- Kennis van de te gebruiken gereedschappen

2.2 BESCHRIJVING COMPETENTIES ADHV DE DESCRIPTORELEMENTEN

Kennis

- Basiskennis van sociale vaardigheden
- Basiskennis van teamwork
- Basiskennis van planning en organisatie van de werkzaamheden
- Basiskennis van de wettelijke bepalingen in functie van de zeevisserij
- Basiskennis van ergonomie in de scheepvaart
- Basiskennis van kostenbewust omgaan met materialen en infrastructuur
- Basiskennis van de stabiliteitsprincipes van het vaartuig
- Basiskennis van typologie van vissersvaartuigen
- Basiskennis van gebruik van communicatiemiddelen
- Basiskennis van het veiligheidsplan en de veiligheidsuitrusting aan boord

- Kennis van vakterminologie
- Kennis van preventieve maatregelen en arbeidsveiligheid op zee
- Kennis van de reglementering van de organisatie
- Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen
- Kennis van gebruik van (werk)procedures
- Kennis van brandpreventie en brandbestrijding,
- Kennis van EHBO
- Kennis van persoonlijke overlevingstechnieken, persoonlijke veiligheid, samenwerken in nood en gebruik reddingsvlot
- Kennis van voorkoming van milieuverontreiniging op zee
- Kennis van knoop- en touwwerktechnieken

- Kennis van afspraken aan boord
- Kennis van technieken voor visverwerking aan boord
- Kennis van onderhoudsprocedures
- Kennis van de te gebruiken materialen
- Kennis van de te gebruiken gereedschappen
- Kennis van de te gebruiken apparatuur
- Kennis van de te gebruiken producten ((vis)kisten, schoonmaakproducten,...)

Cognitieve vaardigheden

- Communiceert efficiënt met alle bemanningsleden
- Wisselt informatie uit met alle bemanningsleden
- Werkt efficiënt samen met de andere bemanningsleden
- Past zich flexibel aan (verandering van bemanningsleden,...)
- Rapporteert aan de leidinggevende
- Volgt aanwijzingen van de leidinggevende
- Respecteert de omgangsvormen
- Handelt volgens aan boord gemaakte afspraken
- Werkt ergonomisch
- Werkt economisch
- Werkt ecologisch
- Past de veiligheids- en milieuvoorschriften toe
- Ziet er op toe dat de bemanningsleden de collectieve beschermingsmiddelen aanwenden indien nodig
- Volgt (verplichte) opleidingen
- Leert nieuwe opgelegde technieken en past ze toe
- Past de internationale, nationale en bedrijfseigen milieuvoorschriften toe (MARPOL, ...)
- Stemt de techniek en het materieel af op de opdracht (schoonmaken, detergents, ...)
- Controleert het dek en het materieel
- Verbeterd de situaties aan boord die een gevaar kunnen zijn
- Controleert de (veiligheids)uitrusting op het vissersvaartuig
- Houdt zich aan de richtlijnen voor veiligheid
- Stemt de techniek af op de opdracht van de schipper (afstoppen, vieren, uitwerpen, losgooien, opschieten van de meertrossen en -touwen,...)
- Geeft de schipper aanwijzingen bij het uitvoeren van de manoeuvres
- Volgt instructies gekregen van op de brug op
- Zet de instructies om in handelingen aan dek
- Houdt zich aan de richtlijnen voor veiligheid
- Controleert de vis
- Houdt zich aan de richtlijnen voor voedselveiligheid
- Herkent netsoorten (maaswijdte, tekening, ...)
- Stemt de techniek en het materieel af op de opdracht (breien, boeten, touwwerk en kabels splitsen, ...)
- Voert in opdracht preventief onderhoud uit

Probleemoplossende vaardigheden

- Meldt problemen aan de schipper

- Meldt afwijkingen van de (veiligheids)uitrusting aan de schipper/reder
- Rapporteert een incident en/of een accident aan de schipper
- Verwittigt in geval van nood de andere opvarenden
- Merkt afwijkingen op en overlegt met de schipper

Motorische vaardigheden

- Past kledij aan conform de taakuitvoering
- Gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen
- Houdt het vissersvaartuig en de uitrusting hygiënisch
- Sorteert afval en voert het af volgens de procedures
- Stockeert gevaarlijke en ontvlambare producten volgens de procedures
- Recupereert materialen
- Maakt materialen zeewaardig vast
- Sorteert afval volgens de richtlijnen
- Neemt deel aan de reddingsoefeningen (schipbreuk, brand, ongeval, ...)
- Oefent het gebruik van het reddingsmateriaal en brandbestrijdingsmiddelen
- Oefent EHBO (verzorgen brandwonden, CPR, ...)
- Draagt beschermings- en reddingsmaterieel (reddingsvest met MOB-zender, veiligheidshelm, ...)
- Verlaat het vissersvaartuig indien nodig op een veilige manier volgens het evacuatieplan
- Hanteert persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen
- Haalt de netten binnen samen met de andere bemanningsleden
- Stript (gut) de vis
- Bergt de vis op in de viskisten
- Stapelt de viskisten zeewaardig in het visruim
- Bedient een weegschaal
- Gaat de temperatuur van de koelruimte na
- Houdt indien nodig loten apart (traceerbaarheid)
- Vernieuwt vislijnen, borgen, kabels van de gieken, ...
- Vult tekorten in het nettenruim aan voor het vertrek

Omgevingscontext

- De zeevisserij kent zeer veel nationale en internationale reglementeringen, normen, aanbevelingen en technische voorlichtingsfiches inzake kwaliteit, veiligheid, gezondheid, hygiëne, welzijn, milieu
- Dit beroep wordt uitgeoefend in het maritiem milieu. De activiteiten vinden plaats op het vissersvaartuig of in de directe nabijheid van het vissersvaartuig. De activiteiten kunnen aan dek en in een koelzone plaatsvinden.
- De tijd aan boord wordt contractueel overeengekomen
- Dit beroep wordt uitgeoefend in teamverband, waarbij de nodige flexibiliteit belangrijk is om zich aan te passen aan wijzigingen van planning, omgeving, weersomstandigheden en soort visvangst
- Het dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen is verplicht
- De situatie aan boord kan het werken in moeilijke houdingen en omstandigheden impliceren
- Dit beroep houdt in dat men zich 24 op 24 u aan boord bevindt waarbij men moet kunnen leven en werken op een beperkte oppervlakte en dit gedurende een langere periode wat

invloed heeft op de privacy van alle teamleden (verschillende nationaliteiten, culturen, karakters, ...) onontbeerlijk is

- Er wordt gewerkt in een omgeving waarin uitvoerende taken moeten gecombineerd worden. Hij gaat hierbij zowel routinematige als meer specifieke handelingen uitvoeren. Hij moet bij bepaalde omstandigheden snel, alert en oplossingsgericht te werk gaan
- Er kan steeds via radio beroep doen op technische bijstand vanuit de rederij/leverancier
- Dit beroep wordt uitgeoefend met aangepaste/veranderende werktijden, in shift (volcontinu, tijdens de nacht, het weekend en tijdens feestdagen)
- Verlof wordt toegestaan in samenspraak met de rederij, zodat een vissersvaartuig nooit onbemand is of met een tekort aan gekwalificeerd personeel vaart.
- Het respecteren van tijdschema's is noodzakelijk voor bepaalde opdrachten.
- De organisatie van de werkzaamheden wordt deels bepaald door vigerende wet- en regelgeving, deels door meer context specifieke elementen zoals infrastructuur, de steeds wisselende praktijksituaties

Handelingscontext

- De matroos gaat op constructieve en transparante wijze informatie uitwisselen met de andere bemanningsleden
- De matroos kan zich aanpassen en flexibel opstellen bij wisselende omgevingsfactoren
- De matroos moet zorgvuldig gebruik maken van materieel
- De matroos moet steeds de veiligheids- en kwaliteitsvoorschriften respecteren
- De matroos moet aandacht hebben voor de voor voedselveiligheid en hygiëne
- De matroos kan gericht reageren bij gevaarlijke situaties
- De matroos draagt persoonlijke beschermingskledij
- De matroos moet bijblijven met de ontwikkelingen binnen de sector, dit vergt leergierigheid en het volgen van (verplichte) opleidingen

Autonomie

Is zelfstandig in

- Het uitvoeren van beroepsspecifieke handelingen conform de wettelijke* bepalingen
- Het voorbereiden, uitvoeren en controleren van eigen werkzaamheden
- Het reinigen van het materieel
- Het opruimen en schoonmaken van het vaartuig
- Aanvullen van tekorten in het nettenruim
- Controleren, strippen en opbergen van de vis
- Vernieuwen van vislijnen, borgen, kabels van gieken, ...
- Het onderzoeken en herstellen van de staat van de (sleep)netten, boeien, touwen
- Het zeewaardig maken van het materieel
- Het sorteren van afval
- Controleren van de werking van de installaties en het reddingsmaterieel
- Het mogelijk toepassen van het evacuatieplan

Is gebonden aan

- De door de regelgeving beschreven beroeps specifieke competenties
- De werkopdracht en tijdsplanning,
- De veiligheids-, gezondheids-, kwaliteits- en milieuvoorschriften

- De bedrijfseigen procedures
- Instructies en afspraken met betrekking tot de eigen werkzaamheden,
- De nationale en internationale wetgeving
- De orde en tuchtregeling van het vaartuig
- De instructies van de schipper

Doet beroep op

- De leidinggevende voor de werkopdracht, gegevens, melden van problemen, gevaarlijke situaties en bijkomende instructies
- De bemanningsleden voor het ondersteunen van de activiteiten indien hij deze niet alleen kan afwerken

* Koninklijk besluit van 13/11/2009 inzake vaarbevoegdheidsbewijzen voor de zeevisserijvaart, federale overheidsdienst mobiliteit en vervoer

Verantwoordelijkheid

- Werkt in teamverband
- Handelt volgens de afspraken aan boord
- Werkt met oog voor veiligheid, kwaliteit en welzijn
- Neemt maatregelen om het marien leefmilieu te beschermen
- Onderhoudt het vissersvaartuig en de uitrusting
- Controleert de (veiligheids-)uitrusting aan boord en oefent de veiligheidsprocedures op het vissersvaartuig
- Voert de opgedragen maatregelen uit bij incidenten en/of accidenten (storingen, inbreuk, ongeval, ...)
- Helpt het vissersvaartuig veilig af- en aanmeren
- Helpt en houdt toezicht bij het uitzetten en ophalen van de vistuigen
- Haalt de vangst op, sorteert en verwerkt de vangst
- Onderzoekt de staat van de netten, sleepnetten, boeien, touwen en voert de nodige herstellingen uit

2.3 ATTESTEN EN VOORWAARDEN

Wettelijke attesten en voorwaarden

Voor de beroepsuitoefening van 'Matroos zeevisserij' is het beschikken van volgende attesten en/of voldoen aan volgende voorwaarden wettelijk verplicht:

- Attest zeevisserij zoals bepaald in Koninklijk besluit van 13/11/2009 inzake vaarbevoegdheidsbewijzen voor de zeevisserijvaart, federale overheidsdienst mobiliteit en vervoer.